RSIV

Kennis delen. Krachten bundelen.

Mediawijs omgaan met de manosphere

Mediawijsheid gaat niet alleen over veilig internetgebruik, maar ook over kritisch kijken naar informatie en denkbeelden waarmee jongeren online in aanraking komen. Een voorbeeld waarbij dit een belangrijke rol speelt is de **manosphere**. Bepaalde boodschappen uit deze online gemeenschappen kunnen bijdragen aan polarisatie, schadelijke stereotypen en vrouwenhaat.

Jongeren vormen een risicogroep. Als professional is het belangrijk om te begrijpen hoe jongeren met de manosphere in aanraking komen, waarom dit aantrekkelijk kan zijn en hoe je mediawijsheid kan inzetten om jongeren te ondersteunen bij het kritisch beoordelen van online boodschappen.

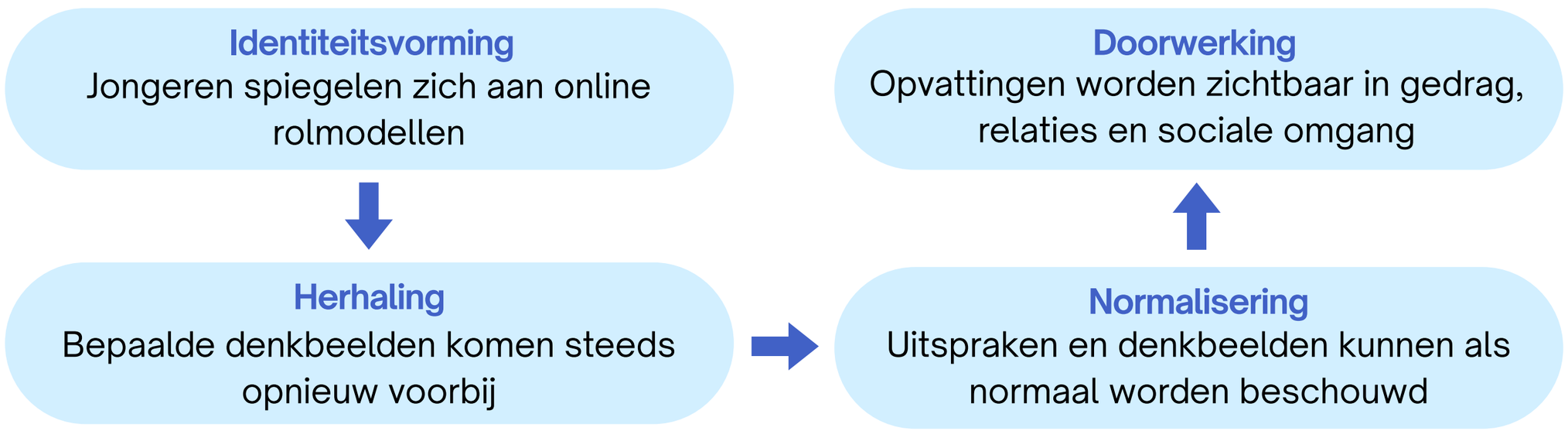
Hoe komen jongeren in aanraking met de manosphere?

De manosphere is een verzamelnaam voor online gemeenschappen waarin mannelijkheid, genderverhoudingen en relaties centraal staan. Denk hierbij aan bewegingen als Red Pill en Men's Right Activists, maar ook aan influencers die zich richten op zelfontwikkeling of crypto. Hoewel deze gemeenschappen en online actoren verschillende overtuigingen kunnen hebben, is er een gemeenschappelijke boodschap: mannen verliezen hun maatschappelijke positie, feminisme is hiervoor verantwoordelijk en traditionele genderrollen moeten worden hersteld.

Jongeren sluiten zich binnen de manosphere niet altijd aan bij een beweging, maar kunnen ook in contact komen met content via influencers.

Waarom is de manosphere aantrekkelijk voor jongeren?

Jongeren bevinden zich middenin hun identiteitsontwikkeling. Het omarmen van uitgesproken of extreme denkbeelden hoort daar soms bij. Het wordt zorgelijk wanneer deze ideeën, zoals manospherecontent, niet kritisch worden bevraagd of genuanceerd. Dan komen jongeren in een bubbel terecht, waarin algoritmen de boodschap versterken en nuancerende opvattingen verminderen. Dit kan leiden tot normalisering van extreme ideeën en een doorwerking hebben in gedrag.

Hoe stimuleer je jongeren om kritisch te kijken naar content?

Uit onderzoek van Netwerk Mediawijsheid blijkt dat ruim zes op de tien jongeren niet nadenkt over onderwerpen als online veiligheid, nepnieuws en desinformatie. Bij content met polariserende denkbeelden, zoals de manosphere, is dit juist relevant. Als professional of ouder kun je jongeren leren omgaan met het beoordelen van online boodschappen met verschillende methodes:

Prebunking
Jongeren vooraf bewust maken van bekende beïnvloedingstechnieken

Debunking
Achteraf onjuiste of misleidende informatie weerleggen

Lateral reading
Jongeren stimuleren om informatie via onafhankelijke bronnen te controleren

Accuracy prompts
Jongeren laten stilstaan bij de juistheid van informatie voordat zij deze delen

Concrete tools

- **Vergroot mediawijsheid:** bespreek hoe algoritmes werken en hoe jongeren informatie, meningen en beïnvloeding kunnen herkennen. Je kan hierbij ondersteunende tools gebruiken, zoals de checklist ‘Is dit echt zo’ van Netwerk Mediawijsheid.
- **Raadpleeg bestaande projecten en materialen**
  - Emancipator zet zich in voor het betrekken van jongens en mannen bij het bevorderen van gendergelijkheid en het voorkomen van geweld. Je kunt hier projecten, trainingen en informatie vinden over positieve mannelijkheid.
  - MoveMen heeft een gratis gids ontwikkeld met concrete handvaten voor open, kritische gesprekken. De gids bevat drie verschillende methodieken die gebruikt kunnen worden door onderwijsprofessionals of ouders.
- **Gesprekstips voor professionals:** als professional kun je bijdragen door een veilige, respectvolle en kritische omgeving te bieden waarin jongeren zich kunnen ontwikkelen, bijvoorbeeld door:
  - Vragen te stellen over hun belevingswereld en online activiteiten;
  - Goed geïnformeerd te blijven over trends en influencers die zij volgen;
  - Positieve rolmodellen te bespreken;
  - Duidelijke grenzen te stellen bij grensoverschrijdende uitspraken.

Ben je bezorgd om een jongere?*

Het Landelijk Steunpunt Extremisme (LSE) is er voor advies, begeleiding en ondersteuning bij (mogelijke) radicalisering en extremisme.

**De manosphere is niet per definitie extremistisch. Eén uitspraak, influencer of online interesse is geen bewijs van radicalisering.*